

Φιλελεύθερες Αξίες

Τη Δευτέρα, 28 Οκτωβρίου, έξι μικρές βιβλιοφιλικές συλλογικότητες, συμπεριλαμβανομένου του Φεστιβάλ Λογοτεχνίας για την Παλαιστίνη (PalFest), δημοσίευσαν [ανοιχτή επιστολή](#), υπογεγραμμένη από χίλιους συγγραφείς (εμού συμπεριλαμβανομένου), εκφράζοντας τη δέσμευση τους να μποϊκοτάρουν ισραηλινά πολιτιστικά ιδρύματα που «συνεπικουρούν στην παραβίαση των δικαιωμάτων των Παλαιστινίων» και τα οποία δεν έχουν «ποτέ αναγνωρίσει δημοσίως τα αναφαίρετα δικαιώματα του παλαιστινιακού λαού όπως αυτά κατοχυρώνονται από το διεθνές δίκαιο». Πρόκειται για το [μποϊκοτάζ](#) που ξεκίνησε να ζητά η παλαιστινιακή κοινωνία των πολιτών πριν από είκοσι χρόνια.

Στις 25 Οκτωβρίου, πριν από τη δημοσίευση της ανοιχτής επιστολής, η οργάνωση «Δικηγόροι του Ηνωμένου Βασιλείου για το Ισραήλ» είχε ήδη εκδώσει [δήλωση](#) απειλώντας τους δυνητικούς μποϊκοταριστές και στις 29 Οκτωβρίου, μια οργάνωση υπό την ονομασία «Δημιουργική Κοινότητα για την Ειρήνη» (Creative Community for Peace - CCP), της οποίας η [αποστολή](#) περιλαμβάνει «τη συγκέντρωση υποστήριξης κατά του πολιτιστικού μποϊκοτάζ έναντι του Ισραήλ», εξέδωσε ως απάντηση τη δική της ανοιχτή επιστολή με [χιλίες υπογραφές](#).

Η επιστολή της CCP ξεκινά με μια παραποίηση, ισχυριζόμενη ότι η έκκληση αφορά σε μποϊκοτάζ «των Ισραηλινών και Εβραίων συγγραφέων... μαζί με όσους τους υποστηρίζουν, συνεργάζονται μαζί τους ή τους φιλοξενούν». Στην πραγματικότητα, η έκκληση αφορά το μποϊκοτάζ «των ισραηλινών πολιτιστικών ιδρυμάτων που συμπράττουν ή παραμένουν σιωπηλοί παρατηρητές της τεράστιας καταπίεσης που υφίστανται οι Παλαιστίνιοι». Όσον αφορά την ταύτιση «Εβραίων» και «Ισραηλινών», [οι Εβραίοι συνάδελφοί μου έχουν πολεμήσει για αυτό το θέμα εδώ και καιρό](#), οπότε το αφήνω σε αυτούς. Αλλά προσποιούμενοι ότι το μποϊκοτάζ στρέφεται κατά των συγγραφέων, επιτρέπει στην επιστολή της CCP να κατηγορεί όσους απευθύνουν την έκκληση για μποϊκοτάζ ότι συνιστά «παρενόχληση και αποκλεισμό των συναδέλφων τους», επιμένοντας σε μια «μονομερή αφήγηση», αποκλείοντας «όσους δεν καταδικάζουν μονόπλευρα το Ισραήλ» και τελικά καταπνίγοντας την ελευθερία του λόγου.

Συνεχίζω να εκπλήσσομαι από τον βαθμό στον οποίο οι απολογητές του Ισραήλ αποδίδουν σε άλλους όσα εκείνοι κάνουν. «Ο αποκλεισμός όσων δεν καταδικάζουν μονομερώς το Ισραήλ», γράφουν, «είναι μια αντιστροφή της ηθικής και μια θολή αποτύπωση της πραγματικότητας». Όμως, από τον περασμένο Οκτώβριο, η πιο χαρακτηριστική απαίτηση για μονομερή καταδίκη ήταν το μάντρα των μέσων ενημέρωσης: «Καταδικάζετε τη Χαμάς;»

«Τα μποϊκοτάζ καλλιτεχνών και καλλιτεχνικών ιδρυμάτων», λέει η επιστολή της CCP, «δημιουργούν απλώς περισσότερη διχόνοια και προάγουν το μίσος». Θα ήθελαν να μας κάνουν να πιστέψουμε ότι η αποχή μας από την εργασία μας είναι αυτή που δημιουργεί διχόνοια και μίσος, αντί για τον θάνατο παιδιών, την κατεδάφιση κατοικιών, την απώλεια φίλων και οικογένειας, τις αναγκαστικές μετακινήσεις, τα βασανιστήρια, την πείνα και τον εξευτελισμό. Όλα αυτά τα αποδέχονται αλλά τους εξοργίζει το μποϊκοτάζ.

Όσο για την παράγραφο που περιγράφει «τις ομάδες-αυτόκλητους υπερασπιστές του δικαίου, τα κινήματα και τις σχέτες που χρησιμοποιούν στιγμές ισχύος για να επιβάλουν το όραμά τους περί καθαρότητας, να εκδιώξουν, να αποκλείσουν, να μποϊκοτάρουν και να εκφοβίσουν αυτούς με τους οποίους διαφωνούν» — δεν είναι αυτό ακριβώς που κάνει το Ισραήλ; Κάθε κατηγορία που εξαπολύουν συνιστά μια εξομολόγηση. Κατηγορούν αυτές τις «σχέτες» ότι ενδέχεται ακόμα και να κάψουν ανθρώπους — και αυτό το γράφουν αφού έχει γίνει η ισραηλινή επίθεση σε νοσοκομείο στη Τζαμπαλίγια στις 14 Οκτωβρίου, μετά την οποία ο κόσμος είδε τον 19χρονο Σαμπάν ελ-Νταλού και άλλους ασθενείς να καίγονται ζωντανοί στα κρεβάτια τους.

Άλλα κείμενα εμφανίστηκαν τις τελευταίες μέρες επιτιθέμενα στην επιστολή για μποϊκοτάζ. Τα περισσότερα, όπως η επιστολή της CCP, περιλαμβάνουν τις υποχρεωτικές παραγράφους για «τις φιλελεύθερες αξίες που οι περισσότεροι συγγραφείς θεωρούν ιερές»: ελευθερία, δικαιοσύνη, ισότητα, ειρήνη. Πώς τις υλοποιούμε; «Φέρνουμε κοντά τους ανθρώπους, υπερβαίνουμε τα σύνορα, διευρύνουμε την ενημέρωση, ανοίγουμε διάλογο». Η «ανταλλαγή ιδεών» είναι επίσης αγαπημένη φράση. Η συμμετοχή ενός Χριστιανού, ενός Εβραίου και ενός Μουσουλμάνου σε μια σκηνή θεωρείται μια πράξη τόλμης και ένα βήμα προς την «ειρήνη».

Φτάνει πια, πραγματικά, αρκετά με τη ρητορική και τις τρυφερές λέξεις: Η Αμίρα Χας (χρειάζεται να προσθέσω «η Εβραία Ισραηλινή δημοσιογράφος»;) έχει πει ήδη έγκαιρα σε αυτόν τον πόλεμο ότι το κανονικό πλέον είναι χυδαίο. Για πολλούς από εμάς τώρα, αυτές οι αθώες λέξεις έχουν γίνει χυδαίες. Για δεκαετίες, χρησιμοποιούνται για να καλύψουν αποτρόπαια εγκλήματα. Άρα, οι συγγραφείς που συμμετέχουν σε συλλογικό μποϊκοτάζ θα εμποδίσουν την πορεία προς την ειρήνευση; Αυτή η πορεία ακολουθείται εδώ και οκτώ δεκαετίες που δεν υπάρχει μποϊκοτάζ; Ποια ζωή, ποιο στρέμμα παλαιστινιακής γης, ποιο ελαιόδεντρο έχει σωθεί από την ελεύθερη ανταλλαγή ιδεών; Πόσο χειρότερη είναι πλέον η κατάσταση των Παλαιστινίων και σε ποιο βαθμό η πολιτιστική συγκάλυψη που προστατεύει το Ισραήλ έχει συμβάλλει σε αυτήν;

Πλέον είναι αργά. Αν η ισχύς και ο πολλαπλασιασμός των ισραηλινών βομβαρδισμών, τα πλάνα καταστροφής, οι αριθμοί των νεκρών και των τραυματιών, οι μαρτυρίες των Παλαιστίνιων δημοσιογράφων, ιατρών και εργαζομένων στη διεθνή ανθρωπιστική βοήθεια δεν ήταν αρκετά για να πείσουν τον υπόλοιπο κόσμο για το τι πραγματικά κάνει το Ισραήλ στην Παλαιστίνη, τότε η αυτο-επιβεβαιούμενη υπερηφάνεια των ισραηλινών στρατιωτών, οι πομπώδεις δηλώσεις των πολιτικών και οι ψυχρές δηλώσεις των ηγετών των εποίκων το έχουν κάνει. Δεν υπάρχει πλέον περιθώριο για ευγένειες.

Φτάνει κάποτε μια στιγμή που οι άνθρωποι αντιλαμβάνονται ότι όλες αυτές οι εκδηλώσεις «φιλελεύθερων αξιών» αποτελούν, στην πραγματικότητα, κάλυψη για όσα συμβαίνουν στο πεδίο. Ο αριθμός των υπογραφών στην ανοιχτή επιστολή υπέρ του μποϊκοτάζ έχει πλέον ξεπεράσει τις πέντε χιλιάδες.

Είναι σαφές ότι, αν η ανθρωπιστική καταστροφή που βιώνουν οι Παλαιστίνιοι και οι μαρτυρίες για τη βία που δέχονται δεν είναι αρκετά για να προκαλέσουν μια αυθεντική αλλαγή στάσης και δράσης, τότε οι κενές εκφράσεις περί ειρήνης και διαλόγου δεν είναι παρά προσχήματα. Οι συζητήσεις και οι όμορφες λέξεις για ισότητα, δικαιοσύνη και ειρήνη έχουν χρησιμοποιηθεί εδώ και δεκαετίες ώστε να παρέχουν ένα πολιτιστικό και ηθικό προπέτασμα καπνού, το οποίο επιτρέπει τη συνέχιση της καταπίεσης και της βίας.

Στη σημερινή εποχή, που η τεχνολογία επιτρέπει σε όλους να δουν ξεκαθαρά τι συμβαίνει, η διάθεση για συγκάλυψη και υπεκφυγή δεν μπορεί πλέον να είναι αποδεκτή στάση. Τα γεγονότα που καταγράφονται και τα ντοκουμέντα που βλέπουν το φως της δημοσιότητας δεν αφήνουν χώρο για παρερμηνείες ή για τη χρήση φράσεων που στοχεύουν στην «εξισορρόπηση» μιας κατάστασης που είναι ξεκάθαρα ασύμμετρη.

Αν υπάρχει ειλικρινής διάθεση να μιλήσουμε για φιλελεύθερες αξίες, τότε πρέπει να υπάρχει και η διάθεση να υπερασπιστούμε τα δικαιώματα και την ελευθερία κάθε ανθρώπου, χωρίς εξαιρέσεις και να σταθούμε αλληλέγγυοι σε όσους υφίστανται αδικίες και βία.

Μετάφραση του Σωτήρη Λαπιέρη